

การบริหารกิจการนักเรียนของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4
STUDEN AFFAIRS IN THE SCHOOL IN BURIRAM PRIMARY EDUCATION
SERVICE AREA OFFICE 4

อลิสซา นพรัมย์, พจน เจริญสันเทียะ

วิทยาลัยคราราชสีมา

Alissa Nopram, Phot charoensanthia

Nahkon Ratchasima College

Corresponding Author E-mail : alissa93pm@gmail.com, Bypunyaphat@gmail.com

(Received : April 29, 2024; Edit : May 27, 2024; accepted : May 27, 2024)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากระบวนการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 2) เปรียบเทียบระดับการบริหารกิจการนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำแนกตามตำแหน่งในการทำงาน ขนาดของสถานศึกษาและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาและครู 3) ศึกษาความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการบริหารกิจการนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 4) ศึกษาแนวทางการบริหารกิจการนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 กลุ่มตัวอย่าง คือผู้บริหารสถานศึกษาและครูของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำนวน 333 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบและแบบสัมภาษณ์ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.80-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.89 สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที ค่าเอฟ และวิเคราะห์หาค่าดัชนีการวัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นโดยใช้ PNI Modified

ผลการวิจัยพบว่า

ระดับการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีตำแหน่งต่างกัน มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน และปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

3. ความต้องการจำเป็น และแนวทางในการบริหารกิจการนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 มี 5 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารกิจการนักเรียน 2) ด้านการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัยคุณธรรมจริยธรรม 3) ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 4) ด้านการดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในสถานศึกษา 5) ด้านการประเมินการดำเนินงานกิจการนักเรียน

คำสำคัญ : การบริหาร, กิจการนักเรียน, การบริหารกิจการนักเรียน

Abstract

The purposes of this research are to 1) study the level of student affairs administration of educational institutions under the Buriram Primary Educational Service Area Office, District 4. 2) compare the level of student affairs administration of educational institutions under the Primary Educational Service Area Office. Study Buriram, District 4, classified according to work position The size of the educational institution and the operational experience of the educational institution administrators and teachers. 3) Study the importance of the necessary needs in student affairs administration of educational institutions under the Buriram Primary Educational Service Area Office, Area 4. 4) Study the guidelines for Manage student affairs of educational institutions Under the Buriram Primary Educational Service Area Office, Area 4, sample group There were 333 educational institution administrators and teachers of schools under the jurisdiction of the Buriram Primary Educational Service Area Office, Area 4. The research tools were questionnaires and interviews. The consistency index was obtained between 0.80-1.00 and the reliability of the entire questionnaire was 0.89. Statistics used for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation. T-test, F-value, and analysis to find the priority ranking index using PNI.

The research results found that

1. Level of student affairs administration of educational institutions under the area office

Overall primary education in Buriram District 4 is at a high level.

2. Educational institution administrators and teachers with different positions Have different work experiences and working in educational institutions of different sizes There are opinions regarding student affairs administration of educational institutions under the Buriram Primary Educational Service Area Office, Area 4. Overall, they are not different.

3. Necessary needs and guidelines for managing student affairs of educational institutions Under the jurisdiction of the Buriram Primary Educational Service Area Office, Area 4, there are 5 areas: 1) student affairs administration, 2) promoting and developing students to have discipline, morality, and ethics, 3) operating the student care and support system, 4) operations. Promote democracy in educational institutions 5) Evaluation of student affairs operations

Keywords : Administration, Student Affairs, Student Affairs Administration

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 ได้ประกาศใช้ตั้งแต่วันที่ 6 เมษายน พ.ศ. 2560 โดยมีส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ได้บัญญัติไว้ใน มาตรา 54 รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษิตตามวาระที่หนึ่งเพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาให้สมกับวัยโดยส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิตและจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการกำกับ ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล ทั้งนี้ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ อีกทั้งบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ ให้มีการดำเนินการและตรวจสอบ การดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติด้วย โดยการศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตนและมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ประชาชนได้รับการศึกษา รัฐต้องดำเนินการให้ผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษาตามความถนัดของตน

การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) 2545 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) 2553 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) 2562 ได้กำหนดในมาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มาตรา 7 ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิ หน้าที่เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาคและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพรู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง มาตรา 10 การจัดการศึกษา ต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้หรือมีร่างกายพิการหรือทุพพลภาพหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ (ราชกิจจานุเบกษา , 2562)

กระทรวงศึกษาธิการ (2560) ได้จัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 เพื่อเป็นแม่บทสำหรับการพัฒนาการศึกษา ได้ไว้กำหนดยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองที่ดีมีคุณลักษณะ ทักษะและสมรรถนะตรงตามมาตรฐานการศึกษาของชาติสอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และยุทธศาสตร์ประเทศไทย 4.0 มีทักษะ ความรู้ความสามารถและคุณลักษณะของผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัยและกลุ่มผู้เรียนปกติและผู้ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ รวมถึงให้คนทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพที่เหมาะสมกับแต่ละช่วงวัย เด็กทุกคนมีพัฒนาการรอบด้านตามวัยอย่างมีคุณภาพและได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ เด็กทุกคนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพสอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีทักษะชีวิต มีพฤติกรรมกรรมการบริโภคที่ถูกต้องเหมาะสม มีภูมิคุ้มกันและมีคุณธรรม จริยธรรม ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพ ทั้งความรู้ทักษะอาชีพ ทักษะชีวิต ทักษะการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงาน รวมทั้งมีคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสาธารณะและสามารถปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้ องค์ความรู้และสืบสานภูมิปัญญาเพื่อการพัฒนาชุมชน สังคมและประเทศ โดยได้กำหนดแนวทางส่งเสริม สนับสนุนให้คนทุกช่วงวัยมีทักษะ ความรู้ความสามารถและการพัฒนาให้บรรลุตามยุทธศาสตร์ชาติ ฉบับที่ 3 คือ 1) ส่งเสริมให้เด็กเล็ก (0-2 ปี) ได้รับการดูแลและพัฒนาที่สมวัย รอบด้าน อย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง 2) ปรับระบบการบริหารจัดการการดูแลและพัฒนาเด็กเล็ก (0-2 ปี) และการศึกษาปฐมวัย (3 - 5 ปี) ให้มีคุณภาพและมาตรฐาน 3) พัฒนามาตรฐานการศึกษาในทุกระดับทุกกลุ่มเป้าหมายเพื่อการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษา การให้บริการการศึกษาและการเรียนรู้สำหรับคนทุกช่วงวัย 4) จัดระบบและแนวทางการศึกษา ทั้งด้านอาชีพและทักษะชีวิต เพื่อการศึกษาต่อ การทำงานหรือการดำรงชีวิตที่มีคุณภาพ 5) พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ส่งเสริมการเรียนรู้แบบคิดวิเคราะห์ ทักษะกระบวนการนำหลักการไปประยุกต์ใช้และขยายสู่การสร้างความรู้เชิงวิจัยและการพัฒนานวัตกรรม เพื่อพัฒนาตนเองและสร้างประโยชน์ต่อสังคม 6) ส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้เชิงบูรณาการเพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ในมิติคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม สังคมพหุวัฒนธรรม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและความเป็นพลเมืองในศตวรรษที่ 21

ดังนั้นการศึกษาจึงมีความสำคัญในการพัฒนาคนในประเทศให้มีความรู้และสามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยมีหัวใจสำคัญของการศึกษาคือการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนถือเป็นความท้าทายที่เป็นพลวัตของโลกศตวรรษที่ 21 ที่ต้องดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ ที่ประเทศไทยได้ให้สัตยาบัน รวมทั้งผลกระทบของการเป็นประชาคมอาเซียนและความต้องการกำลังคนที่มีทักษะในศตวรรษที่ 21 ประกอบกับแรงกดดันจากภายในประเทศจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่ส่งผลให้ประเทศเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ในอนาคตอันใกล้ การติดกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลาง ทศวรรษความเชื่อ ค่านิยม วัฒนธรรมและพฤติกรรมของประชากรที่ปรับเปลี่ยนไปตามกระแสโลกาภิวัตน์ การเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศที่ส่งผลให้ทรัพยากรธรรมชาติถูกทำลายและเสื่อมโทรมอย่างรวดเร็ว รวมทั้งระบบการศึกษาที่ยังมีปัญหาหลายประการ นับตั้งแต่ปัญหาคุณภาพของคนไทยทุกช่วงวัย ปัญหาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับ จุดอ่อนของระบบการศึกษาและการพัฒนาบุคลากรและการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่ยังไม่เหมาะสม ขาดความคล่องตัว ยังมีความเหลื่อมล้ำในด้านโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา รวมทั้งปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรม ส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษาที่ต้องปรับเปลี่ยนให้สนองและรองรับความท้าทายดังกล่าว จึงมีความจำเป็นที่ประเทศไทยต้องปฏิรูปการศึกษาเพื่อให้ระบบการศึกษาเป็นกลไกหลักของการขับเคลื่อนประเทศ ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับใหม่ กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560 : 5)

การบริหารงานกิจการนักเรียนเป็นอีกหนึ่งภาระงานสำคัญของสถานศึกษาซึ่งมีบทบาทหน้าที่หลักในการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับผู้เรียน อย่างครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน เพื่อช่วยให้ครูเข้าใจ เข้าถึงและพัฒนาผู้เรียนโดยผ่านกระบวนการวางแผนและการบริหารจัดการ เพื่อสร้างคุณลักษณะพึงประสงค์ของผู้เรียนให้สอดคล้องกับสภาวะวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายของสถานศึกษา ตลอดจนสภาวะเศรษฐกิจสังคมและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในยุคดิจิทัล รวมถึงสภาพการปรับตัวในสภาวะ “ความปกติใหม่” หรือ “New Normal” ที่ผู้เรียนและผู้สอน จะต้องปรับตัวให้สามารถดำเนินชีวิตทั้งชีวิตส่วนตัวและชีวิตในหน้าที่การเรียนการสอน การที่สถานศึกษาจะมุ่งสร้างนักเรียนให้มีคุณภาพได้นั้น นอกจากจะต้องพยายามแสวงหาและจัดสรรความรู้ที่มีประโยชน์มาให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่มีประสิทธิภาพแล้ว ผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษายังต้องให้ความช่วยเหลือดูแลนักเรียนให้ดำเนินชีวิตอยู่ในสถานศึกษาอย่างมีความสุข บรรยากาศหรือสถานการณ์ที่เอื้ออำนวยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่และมีความเจริญงอกงามในบุคลิกภาพทุก ๆ ด้านอย่างต่อเนื่องทั้งทางร่างกาย สังคม อารมณ์ และสติปัญญา การบริหารกิจการนักเรียนจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องจัดให้มีขึ้นเพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสพัฒนาการด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านอารมณ์ สังคม จิตใจ และการจัดบริการด้านต่าง ๆ ให้แก่นักเรียนนั้นเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนในชั้นเรียนให้มีความสมบูรณ์ (ทองแดง แสงบุญ และสุรางคนา มัณยานนท์, 2564 : 180-193)

จากความสำคัญและปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 เพื่อให้ได้ข้อมูลในการนำไปพัฒนา ส่งเสริมงานกิจการนักเรียนให้เกิดผลดีต่อผู้เรียนให้ผู้เรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดี อีกทั้งเพื่อเป็นสารสนเทศให้กับผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์ต่อสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา
3. เพื่อศึกษาความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4
4. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 แตกต่างกัน
2. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 แตกต่างกัน
3. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 1,959 คน
2. กลุ่มตัวอย่างใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 333 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาร์ยามาเน่ ที่ค่าความคลาดเคลื่อน 0.05 การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)
3. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 3 คือ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลงานดีเด่นจำนวน 7 คน

ตัวแปร

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูจำแนกตามตำแหน่งในการปฏิบัติงาน ขนาดของสถานศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

1. ตำแหน่งในการปฏิบัติงาน จำแนกเป็น 2 กลุ่ม ประกอบด้วย
 - 1.1 ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา
 - 1.2 ตำแหน่งครู
2. ขนาดของสถานศึกษา จำแนกเป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย
 - 2.1 สถานศึกษาขนาดเล็ก
 - 2.2 สถานศึกษาขนาดกลาง
 - 2.3 สถานศึกษาขนาดใหญ่
3. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน จำแนกเป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย
 - 3.1 น้อยกว่า 5 ปี
 - 3.2 ตั้งแต่ 5-10 ปี
 - 3.3 มากกว่า 10 ปี

ตัวแปรตาม ได้แก่ การบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ใน 5 ด้าน ประกอบด้วย

1. ด้านระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม
2. ด้านบริหารกิจการนักเรียน
3. ด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
4. ด้านส่งเสริมประชาธิปไตย
5. ด้านการประเมินการดำเนินงานกิจการ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการวิจัย เป็นแบบสอบถามการบริหารกิจการนักเรียนแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบสัมภาษณ์ ดังนี้

1. แบบสอบถามการบริหารกิจการนักเรียน จำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารกิจการนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

2. แบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง เกี่ยวกับแนวทางการบริหารกิจการนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. แบบสอบถามสภาพการบริหารกิจการนักเรียน

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัย ดังนี้

1.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา การบริหารกิจการนักเรียน

1.2 กำหนดจุดประสงค์ในการสร้างแบบสอบถามการบริหารกิจการนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

1.3 สร้างแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารกิจการนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีของลิคเอร์ต (Likert, 1967) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) จำนวน 52 ข้อ

1.4 นำแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารกิจการนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1.5 ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พร้อมนำแบบสอบถามการบริหารกิจการนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พิจารณาความเที่ยงตรง ตลอดจนความชัดเจนของข้อความและความถูกต้องของภาษาที่ใช้

1.6 วิเคราะห์หาดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ระหว่างข้อคำถามกับการบริหารกิจการนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.60 (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00

1.7 ปรับปรุง แก้ไขข้อความของข้อคำถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

1.8 วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยนำแบบสอบถามข้อที่ผ่านเกณฑ์ไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) มีค่าเท่ากับ 0.89

1.9 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อไป

2. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือของแบบสัมภาษณ์

2.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์ และดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์

2.2 นำแบบสัมภาษณ์เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ

2.3 ปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถาม โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC : Index of item objective congruence) ได้ค่าเท่ากับ 1.00

2.4 นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

2.5 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ศึกษาต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ขอนหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

2. ผู้วิจัยส่งหนังสือจากวิทยาลัยนครราชสีมา ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

3. ผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามกลับคืน จำนวน 333 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

4. ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์ที่มีการกำหนดคำถามไว้ล่วงหน้า โดยผู้ตอบจะได้รับคำถามเช่นเดียวกัน และในลำดับขั้นตอนเดียวกัน ซึ่งจะช่วยให้ผู้ถามถามได้ตรงประเด็นที่ต้องการ ไม่ออกนอกเรื่อง ไม่เกินขอบเขตที่กำหนดไว้ และข้อมูลที่

ได้รับสามารถนำมาประมวลผลได้ โดยมีขั้นตอนการสัมภาษณ์ ดังนี้

- 4.1 กำหนดเวลาในการสัมภาษณ์ 15-20 นาที และนัดหมายกลุ่มผู้ให้ข้อมูล
- 4.2 เตรียมอุปกรณ์จัดบันทึกให้เหมาะสมกับสถานการณ์
- 4.3 แนะนำตัวเอง และสร้างบรรยากาศให้รู้สึกเป็นกันเอง
- 4.4 บอกวัตถุประสงค์ในการสัมภาษณ์ (ถ้าต้องจัดบันทึกหรือใช้เครื่องมือบันทึกเสียงต้องแจ้งให้ผู้รับการสัมภาษณ์ทราบ)

4.5 ป้อนคำถามเหมาะสมกับเวลา และทำการบันทึกหลังจากการสัมภาษณ์เสร็จ

4.6 ขอบคุณผู้ให้สัมภาษณ์ และวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ระดับการบริหารกิจการนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ในด้านการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในสถานศึกษา ด้านการประเมินการดำเนินงานกิจการนักเรียนโดยคำนวณค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับครู โดยการทดสอบ t (t-test Independent)

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารกิจการนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกัน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F-test (One way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ (Seheffe')

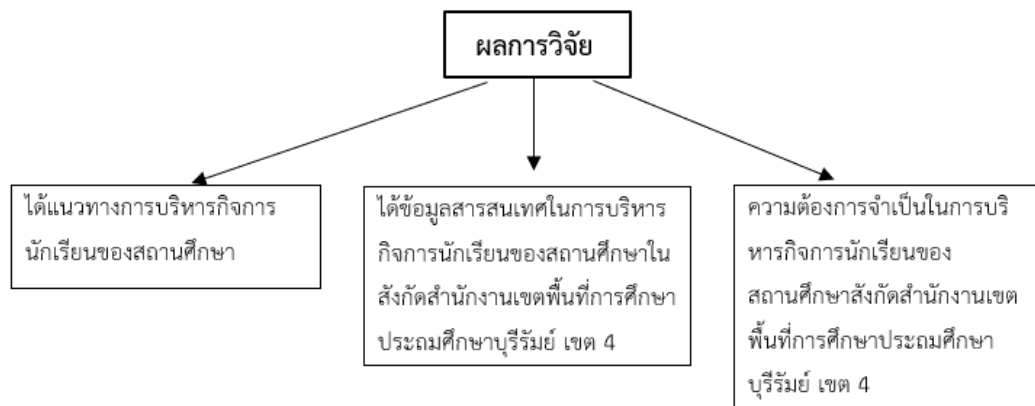
5. วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารกิจการนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ของสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกัน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F-test (One way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ (Seheffe')

6. วิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารกิจการนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 โดยการคำนวณค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

7. วิเคราะห์เพื่อจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Modified Priority Needs Index : PNI) โดยการคำนวณค่าเฉลี่ยและหาผลต่างของสภาพปัจจุบัน กับสภาพที่พึงประสงค์ โดยค่า PNI modified ควรค่าตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป จึงมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนา (สุวิมล ว่องวานิช, 2562)

8. การศึกษาแนวทางการบริหารกิจการนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์เพื่อจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Modified Priority Needs Index : PNI modified) รายการที่มีค่า PNI modified ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ไปเป็นแนวทางในการบริหารกิจการนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

องค์ความรู้ใหม่

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ดังตาราง 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ในภาพรวม

ที่	การบริหารงานกิจการนักเรียน ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4	สภาพปัจจุบัน(n=333)			การแปลผล
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม	3.59	0.30		มาก
2	ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน	3.30	0.39		ปานกลาง
3	ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	3.53	0.42		มาก
4	ด้านการดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในสถานศึกษา	3.86	0.45		มาก
5	ด้านการประเมินการดำเนินงานกิจการนักเรียน	4.10	0.48		มาก
รวมเฉลี่ย		3.68	0.31		มาก

จากตาราง 1 พบว่า สภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก

2. ผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบระดับการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำแนกตามตำแหน่งในการปฏิบัติงาน ดังแสดงในตาราง 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบระดับการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ตามตำแหน่งในการปฏิบัติงาน

	สภาพปัจจุบัน				df	t	Sig
	ผู้บริหารสถานศึกษา (n=85)		ครูผู้สอน (n=248)				
การบริหารกิจการนักเรียน๑							
1. การส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม	3.62	0.30	3.59	0.29	331	0.611	0.542
2. การบริหารงานกิจการนักเรียน	3.33	0.38	3.29	0.39	331	0.604	0.546

3. การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน	3.49	4.20	3.53	4.20	331	0.838	0.403
4. การดำเนินการส่งเสริม ประชาธิปไตยในสถานศึกษา	3.87	0.42	3.84	0.45	331	0.390	0.697
5. การประเมินการดำเนินงานกิจการ นักเรียน	4.14	0.52	4.09	0.48	331	0.683	0.495
รวม	3.69	0.27	3.67	0.21	331	0.535	0.593

จากตาราง 2 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารกิจการนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

3. ผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบระดับการบริหารกิจการนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ตามประสบการณ์ในการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ดังแสดงในตาราง 3

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารกิจการนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ตามประสบการณ์ในการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษาและครู

การบริหาร กิจการนักเรียน	แหล่ง ความ แปรปรวน	df	SS	MSb MSw	F	Sig
1. การส่งเสริมพัฒนา ให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	2 330 332	0.048 29.342 29.391	0.024 0.089	0.272	0.762
2. การบริหารงานกิจการนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	2 330 332	0.065 49.359 49.423	0.032 0.150	0.216	0.806
3. การดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	2 330 332	0.165 58.139 58.304	0.083 0.176	0.469	0.626
4. การดำเนินการส่งเสริม ประชาธิปไตยในสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	2 330 332	0.035 66.083 66.117	0.017 0.200	0.087	0.817
5. การประเมินการดำเนินงาน กิจการนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	2 330 332	0.111 78.643 78.745	0.055 0.238	0.233	0.793
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	2 330 332	0.013 15.074 15.087	0.007 0.046	0.143	0.866

จากตาราง 3 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน

4. ผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบระดับการบริหารกิจการนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ตามขนาดของสถานศึกษา ดังแสดงในตาราง 4

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารกิจการนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ตามขนาดของสถานศึกษา

การบริหาร กิจการนักเรียน	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MSb MSw	F	Sig
1. การส่งเสริมพัฒนา ให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.024	0.012	0.032	0.876
	ภายในกลุ่ม	330	29.367	0.089		
	รวม	332	29.391			
2. การบริหารงานกิจการ นักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.013	0.007	0.045	0.956
	ภายในกลุ่ม	330	49.410	0.150		
	รวม	332	49.423			
3. การดำเนินงานระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.122	0.061	0.345	0.709
	ภายในกลุ่ม	330	58.183	0.176		
	รวม	332	58.304			
4. การดำเนินการส่งเสริม ประชาธิปไตย ในสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	0.155	0.077	0.387	0.680
	ภายในกลุ่ม	330	65.963	0.200		
	รวม	332	66.117			
5. การประเมินการ ดำเนินงานกิจการนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.055	0.028	0.116	0.791
	ภายในกลุ่ม	2	78.689	0.238		
	รวม	330	78.745			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.001	0.001	0.005	0.895
	ภายในกลุ่ม	330	15.086	0.046		
	รวม	332	15.087			

จากตาราง 4 พบว่า สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ที่มีขนาดแตกต่างกัน มีการบริหารกิจการนักเรียนในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

5. ผลการวิเคราะห์การจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นในการบริหารกิจการนักเรียน ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ดังแสดงในตาราง 5

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์การจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นในการบริหารกิจการนักเรียน ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ในภาพรวม

ที่	การบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา บุรีรัมย์ เขต 4	สภาพปัจจุบัน		สภาพ ที่พึงประสงค์		PNI	ลำดับ ความ สำคัญ
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม	3.59	0.30	4.52	0.54	0.25	3

2	ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน	3.30	0.39	4.46	0.58	0.35	1
3	ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	3.52	0.42	4.45	0.57	0.26	2
4	ด้านการดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในสถานศึกษา	3.86	0.45	4.60	0.43	0.21	4
5	ด้านการประเมินการดำเนินงานกิจการนักเรียน	4.10	0.48	4.60	0.38	0.12	5

จากตาราง 5 พบว่า ผลการวิเคราะห์ลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 เรียงตามลำดับดังนี้ 1) ด้านการบริหารกิจการนักเรียน (PNI=0.35) 2) ด้านการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม (PNI=0.26) 3) ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (PNI=0.25) 4) ด้านการดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในสถานศึกษา (PNI=0.21) 5) ด้านการประเมินการดำเนินงานกิจการนักเรียน (PNI=0.12)

5. แนวทางในการบริหารกิจการนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการส่งเสริมให้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ถนัดและสนใจ มีสุขภาพที่แข็งแรง จัดกิจกรรมแนะแนวด้านการศึกษาและการแนะแนวด้านอาชีพ หลากหลาย ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม มีการจัดทำสารสนเทศที่แสดงให้เห็นว่านักเรียนทุกคนได้รับการดูแลช่วยเหลือ การจัดทำแผนองค์ประกอบที่ระบุดึงการดำเนินงานเกี่ยวกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียน การพัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจและความตระหนักในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน กำกับติดตามการดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในสถานศึกษา การจัดทำโครงการส่งเสริมประชาธิปไตยในสถานศึกษา การจัดทำคู่มือชี้แจงเผยแพร่หลักประชาธิปไตยในสถานศึกษา การจัดทำแผนงานการส่งเสริมประชาธิปไตยในสถานศึกษา และนำผลการประเมินความพึงพอใจของทุกฝ่ายและผลการประเมินงาน มาเป็นข้อมูลในการพัฒนาการบริหารงานกิจการนักเรียน การจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนรู้จักการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

อภิปรายผลการศึกษาวิจัย

จากการสรุปผลการวิจัย เรื่องการบริหารกิจการนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญมาอภิปรายผลดังนี้

1. สภาพปัจจุบันการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ให้ความสำคัญในการบริหารงานกิจการนักเรียน เพราะงานกิจการนักเรียนมีส่วนสำคัญอย่างมากในการพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์แบบ อีกทั้งยังมีส่วนสำคัญที่ช่วยพัฒนานักเรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย รู้จักหน้าที่ของตนเอง เคารพสิทธิของผู้อื่น กล้าแสดงออกในสิ่งที่ถูกต้องและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ด้วยเหตุดังกล่าวสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จึงมีการดำเนินการในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของสุนันท์ พอดิ (2564) ที่วิจัยเรื่องสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี ผลการวิจัยพบว่าสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เป็นเพราะว่าการบริหารงานกิจการนักเรียนเป็นงานที่มีความสำคัญทั้งต่อตัวนักเรียนเองต่อครูและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมุ่งส่งเสริมพัฒนาบุคลิกภาพ สร้างกิจนิสัยที่ดีให้แก่เด็ก ส่งเสริมให้นักเรียนได้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาต้องให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานเพื่อให้งานบรรลุตามจุดมุ่งหมาย สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อมราวดี พงษ์เจริญ (2564) ที่วิจัยเรื่องการศึกษาปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษาและขนาดของสถานศึกษาพบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันและสอดคล้องกับผลการวิจัยรัฐพล มุงคุณ (2564) วิจัยเรื่องการศึกษาปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษาจังหวัดสระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี ผลการวิจัยพบว่าการบริหารงาน กิจการนักเรียนในสถานศึกษาจังหวัดสระบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง อายุ และขนาดของ

สถานศึกษาโดยภาพรวมพบว่า ไม่แตกต่างกัน

3. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน และปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เป็นเพราะว่าสถานศึกษาทุกแห่งในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ต่างก็มีการดำเนินงานบริหารกิจการนักเรียนทุกแห่ง ทั้งสถานศึกษาขนาดเล็ก สถานศึกษาขนาดกลางและสถานศึกษาขนาดใหญ่ สอดคล้องกับสอดคล้องกับพุฒิพงศ์ แก้วบุตร (2565) วิจัยเรื่องการบริหารงานกิจการนักเรียนตามมาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2560 (ปรับปรุง พ.ศ. 2562) ของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษในสหวิทยาเขตนครหาดใหญ่ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานกิจการนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษในสหวิทยาเขตนครหาดใหญ่ในภาพรวมไม่แตกต่าง

4. ผลการวิเคราะห์การจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นในการบริหารกิจการนักเรียน ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 พบว่า สถานศึกษามีความต้องการจำเป็นใน 5 ด้าน 44 รายการ เรียงตามลำดับดังนี้ 1) ด้านการบริหารกิจการนักเรียน 2) ด้านการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม 3) ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 4) ด้านการดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในสถานศึกษา 5) ด้านการประเมินการดำเนินงานกิจการนักเรียน และแนวทางในการบริหารกิจการนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการส่งเสริมให้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ถนัดและสนใจ มีสุขภาพที่แข็งแรง จัดกิจกรรมแนะแนวด้านการศึกษาและการแนะแนวด้านอาชีพ หลากหลาย ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม มีการจัดทำสารสนเทศที่แสดงให้เห็นว่านักเรียนทุกคนได้รับการดูแลช่วยเหลือ การจัดทำแผนองค์ประกอบที่ระบุถึงการดำเนินงานเกี่ยวกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียน การพัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจและความตระหนักในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน กำกับติดตามการดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในสถานศึกษา การจัดทำโครงการส่งเสริมประชาธิปไตยในสถานศึกษา การจัดทำคู่มือชี้แจงเผยแพร่หลักประชาธิปไตยในสถานศึกษา การจัดทำแผนงานการส่งเสริมประชาธิปไตยในสถานศึกษา และนำผลการประเมินความพึงพอใจของทุกฝ่ายและผลการประเมินงาน มาเป็นข้อมูลในการพัฒนางานการบริหารงานกิจการนักเรียน การจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนรู้จักการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรศักดิ์ ขาดสุภาพ (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนเอกชนประกอบด้วยรายการปฏิบัติ 24 รายการ จำแนกเป็น 5 ด้าน ดังนี้ (1) ด้านแนะแนวมีรายการปฏิบัติ 4 รายการ (2) ด้านกิจกรรม นักเรียนมีรายการปฏิบัติ 5 รายการ (3) ด้านโครงการพิเศษมีรายการปฏิบัติ 5 รายการ (4) ด้านปกครองมีรายการปฏิบัติ 5 รายการ และ(5) ด้านสวัสดิการนักเรียนมีรายการปฏิบัติ 5 รายการ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ควรนำแนวทางการบริหารกิจการนักเรียนที่เสนอแนะไปใช้ในการดำเนินงานกิจการนักเรียนทั้ง 5 ด้าน คือด้านการบริหารกิจการนักเรียน ด้านการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัยคุณธรรม จริยธรรม ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในสถานศึกษา ด้านการประเมิน การดำเนินงานกิจการนักเรียน โดยมีวิธีการปฏิบัติ 44 รายการ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารกิจการนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

2) ควรวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของการบริหารกิจการนักเรียนกับคุณภาพของผู้เรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579. กรุงเทพฯ : บริษัท พรินทวาทกราฟฟิค จำกัด
- ทองแดง แสงบุญและสุรางคนา มัณยานนท์. (2564). การบริหารกิจการนักเรียนโรงเรียนปทุมราชวงศา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29. วารสารนวัตกรรม การศึกษาและการวิจัย. 5 (1) : 180-193.
- บุญชม ศรีสะอาด (2556). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัยเล่ม 1 .พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พุดมพงศ์ แก้วบุตร .(2565). การบริหารงานกิจการนักเรียนตามมาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2560 (ปรับปรุง พ.ศ. 2562) ของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษในสหวิทยาเขตนครหาดใหญ่. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). สงขลา : มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.รัฐพล มุ่งคุณ (2564)
- ราชกิจจานุเบกษา .(2562). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. (ฉบับที่ 4) เล่ม 136 ตอนที่ 57 ก ลงวันที่ 1 พฤษภาคม 2562.
- สุนันท์ พอดิ .(2564). สภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ฯ.
- สุรศักดิ์ ขาดสุภาพ. (2565). แนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น ปีที่ 9 ฉบับที่ 7เดือนกรกฎาคม 2566.
- อมราวดี พงษ์เจริญ .(2564). การศึกษาปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). นครสวรรค์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.